

در همه کشورهای جهان، یکی از اقدامات مهم رهبران برای جهت‌دهی به ارکان مختلف کشورشان اعم‌از مسوولان،سیاست‌گذاران، کارشناسان، دانشگاهیان، فعالان اقتصادی و عموم مردم، برای حرکت در راستای منافع ملی، طرح یک گفتمان و ترسیم یک چشم‌انداز است. این مهم گاه در قالب یک کلیدواژه، گاه در قالب یک اقدام ملی و گاه در قالب نهادهسازی اتفاق می‌افتد. گفتمان «اقتصاد مقاومتی» نیز در کشور به منظور جهت‌دهی به تمام ارکان نظام جمهوری اسلامی ایران برای حرکت در مسیر مقاومت‌سازی اقتصاد مطرح شده و همانطور که رهبر انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای بیان فرمودند، چنین رویکردی در جهان نیز مسبوق به سابقه است. در واقع اقتصاد مقاومتی مطرح شد تا مهم‌ترین نیاز کشور در حال و آینده یعنی ایجاد یک اقتصاد مقاوم، قدرتمند و پیشرو، با توان دوچندان نسبت به گذشته دنبال شود؛هدفی که بدون حضور همه ارکان نظام از مسوولان دست‌اندرکار گرفته تا عموم مردم، محقق نخواهد شد. نیاز جمهوری اسلامی ایران به چنین اقتصادی، تنها متوجه شرایط تحریم نبوده و برای پیشرفت و تقویت کشور از بعد اقتصادی، تحقق آن در هر شرایطی ضروری و از اولویتهای اصلی است. در ادامه به تاریخچه طرح گفتمان اقتصاد مقاومتی در کشور پرداخته خواهد شد.

■ **طرح کلیدواژه اقتصاد مقاومتی برای نخستین بار**

رهبر انقلاب در دیداری که شهرپورماه سال ۸۹ با جمعی از کارآفرینان داشتند،برای نخستین‌بار کلیدواژه اقتصاد مقاومتی را مطرح کردند. ایشان در این دیدار فرمودند: «از نظر نظام سلطه، گناه بزرگ ملت ایران این است که خودش را از زیر بار سلطه آزاد کرده؛می‌خواهند مجازات کنند به‌خاطر این گناه، که چرا خودت را از زیر بار سلطه، ای ملت آزاد کرده‌ای. این ملت را در پیار ادا کرده. اصلاً محاسبات‌شان اشتباه است؛ نمی‌فهمند چه کار باید بکنند و چه کار دارند می‌کنند. خبیه! اما فشار می‌ورند؛ فشار اقتصادی از راه تحریم‌ها، ما باید یک اقتصاد مقاومتی واقعی در کشور به وجود بیاوریم. امروز کارآفرینی معنایش این است.»

■ **فعالیت دانشجویان، اساتید و مسوولان کشور**
در پی طرح این موضوع از سوی رهبر انقلاب و همزمان با تشدید تحریم‌های نفتی، بانکی و تجاری غرب علیه جمهوری اسلامی ایران، جمعی از دانشجویان دغدغه‌مند در مقاطع کارشناسی، ارشد و دکترا در رشته‌های اقتصاد، مدیریت و سیاست‌گذاری، با همکاری تعدادی از اساتید و مسوولان خدوم کشور، همت خود را روی مطالعه پیرامون الگوی بومی اقتصاد جهت ارائه راهکارهایی به منظور مقاومت‌سازی آن گذاشتند.نتایج این مطالعات، پژوهش‌ها و پیگیری‌ها، در دیداری که رهبر انقلاب مردادماه سال ۹۰ با تشکل‌های دانشجویی داشتند، خدمت‌ایشان ارائه شد.حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به فعالیت‌های دانشجویان، این حرکت را مفید و موثر دانستند و دانشجویان را به انجام چنین کارهایی تشویق کردند: «یکی از دوستان اطلاع دادند یک ستاد دانشجویی برای تحقیق در اقتصاد مقاومتی تشکیل شده. کار بسیار

در پی طرح این موضوع از سوی رهبر انقلاب و همزمان با تشدید

تحریم‌های نفتی، بانکی و تجاری غرب علیه جمهوری اسلامی ایران، جمعی از دانشجویان دغدغه‌مند در مقاطع کارشناسی، ارشد و دکترا در رشته‌های اقتصاد، مدیریت و سیاست‌گذاری، با همکاری تعدادی از اساتید و مسوولان خدوم کشور، همت خود را روی مطالعه پیرامون الگوی بومی اقتصاد جهت ارائه راهکارهایی به منظور مقاومت‌سازی آن گذاشتند.نتایج این مطالعات، پژوهش‌ها و پیگیری‌ها، در دیداری که رهبر انقلاب مردادماه سال ۹۰ با تشکل‌های دانشجویی داشتند، خدمت‌ایشان ارائه شد.حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به فعالیت‌های دانشجویان، این حرکت را مفید و موثر دانستند و دانشجویان را به انجام چنین کارهایی تشویق کردند: «یکی از دوستان اطلاع دادند یک ستاد دانشجویی برای تحقیق در اقتصاد مقاومتی تشکیل شده. کار بسیار

به موجب براهین عقلیه و دلالت آیات قرآن و صراحت عمل رسول اکرم(ص)، توسل به انبیا و ائمه علیهم‌السلام و صالحین، شرک و موجب کفر نخواهد بود.ای اینکه اولاًطبق براهین عقلیه، این منتهی مختص خداست و هر گونه تأثیر از آن اوست و قرآن کریم نیز همین معنا را تصدیق می‌کند و تکرار می‌فرماید: «الله خالق کل شیء…؛ خداوند خالق هر چیزی است.»(رعد/۱۶) بنابراین میان اسباب و مسببات هیچ گونه رابطه ایجاد و تأثیر نیست بلکه عادت خداوندی بر این جاری شده که مسببات را به دنبال اسباب و آثار را پس از صاحبان آثار می‌آفریند؛بی‌آنکه میان آنها باشد؛ مثلاً سوختن هیزم را پس از رسیدن آتش ایجاد می‌کند بی‌آنکه رابطه‌ای در میان آنها وجود داشته باشد.بنابراین، دارای قدرت نفسی و مبدأ اثر دانستن انبیا و اولیا و توسل جستن و حاجت خواستن از ایشان، شریک قرار دادن ایشان با خدا نیست.

ثانیاً: خدای متعال در کلام خود می‌فرماید: «و قال ربکم ادعونی استجب لکم ان الذین یستکبرون عن عبادتی سیدخلون جهنم داخرین؛ و پروردگارتان فرمود مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم؛ در حقیقت کسانی که از پرستش من کبر می‌ورزند، بزودی خوار در دوزخ درمی‌آیند.»(غافر/۶۰) چنان که از سیاقی آیه روشن است، خدای متعال خواندن (دعا) را عبادت می‌شمارد و سرپیچی از عبادت و خواندن خدا را صریحا وعده آتش می‌دهد و خواندن غیر خدا سرپیچی از عبادت و خواندن خداست و صریحا شریک قرار دادن غیر خداست با خدای متعال.

■ **تأثیر وسایط در طول اراده و تأثیر خداوند است؟**

قسمت اول پرسش؛ لازمه این قول است که در جهان هستی

۱۰ گامی که در ۷ سال اخیر برداشته شد

تاریخچه طرح گفتمان اقتصاد مقاومتی در کشور

ادامه پیدا کند، عبارت است از اقدام کردن و عمل کردن و روی زمین، محصول کار را به مردم نشان دادن؛ این آن چیزی است که وظیفه ما است؛ بنابراین آنچه من به عنوان شعار اسمال انتخاب می‌کنم، عبارت است از «اقتصاد مقاومتی: اقدام و عمل»، این، راه و جاده مستقیم و روشنی است به سمت آن چیزی که به آن احتیاج داریم. البته توقع نداریم این اقدام و عمل، ظرف یک سال همه مشکلات را حل کند اما مطمئنیم اگر اقدام و عمل به صورت برنامه‌ریزی شده و درست انجام بگیرد، ما در پایان این سال آثار و نشانه‌های آن را مشاهده خواهیم کرد. همه کسانی که در این راه تلاش کردند و تلاش می‌کنند، تشکر می‌کنم.» پس از این پیام نوروزی، رهبر انقلاب در سخنرانی خود در حرم مطهر امام رضا علیه‌السلام همزمان با آغاز سال جدید، ۱۰ اقدام عملی در اقتصاد مقاومتی را به دولت جهت اجرا پیشنهاد کردند.

■ **تشکیل کمیته اقتصاد مقاومتی در مجلس شورای اسلامی**
در مجلس دهم، کمیته اقتصاد مقاومتی ذیل کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در مهرماه ۹۵ شکل گرفت تا قوه مقننه نیز در این زمینه وارد عمل شود. بررسی دقیق و کارشناسی طرح‌ها، لویاح و موضوعات مرتبط با اقتصاد مقاومتی و ارائه نظرات مرتبط به کمیسیون اقتصادی، از جمله اهداف این کمیته بوده است. در حال حاضر این کمیته به صورت مستمر با حضور نمایندگان مرتبط و مسوولان کارشناسان تشکیل جلسه می‌دهد و مباحث مرتبط با اقتصاد مقاومتی طی آن طرح و پیگیری می‌شود. پیگیری بیمان‌های پولی دوجانبه و تجارت دوجانبه، تأمین مالی قراردادهای کلان‌نفتی از طریق بورس و با سرمایه‌های داخلی، تولید غذا بدون آب، بهبود حمایت‌های کرام‌مد از بخش کشاورزی از جمله خرید تضمینی، کمک به بهبود عملکرد ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی، شفافیت در نظام بانکی و استقلال بانک مرکزی از شبکه بانکی، اصلاح نحوه تعرفه‌گذاری انرژی، حمایت از لگوموتیوهای اقتصادی و بهبود فضای کسب‌وکار، بهبود وضعیت مسکن در کشور و اصلاح و بازرچاری پروژه‌های عمرانی و تأمین مالی آنها بدون بودجه دولت از مباحث مهمی است که در کمیته اقتصاد مقاومتی در دستور پیگیری قرار دارد.

■ **نامگذاری سال ۹۶ به عنوان «اقتصاد مقاومتی: تولید- اشتغال»**

رهبر انقلاب در ادامه فعالیت‌های صورت گرفته در راستای اقتصاد مقاومتی، سال ۹۶ را «اقتصاد مقاومتی، تولید- اشتغال» نامگذاری و از دستگاهها و مسوولان خواستند نتایج فعالیت در این حوزه را در پایان سال به مردم اطلاع دهند. ایشان در بخشی از پیام نوروزی خود در این زمینه فرمودند: «من در سال «اقدام وعمل» که سال ۹۵ بود- از مسوولان محترم خواستار ستادی اصلی است. این عمل تشکیل بدهند و تشکیل دادند؛ کارهای خوبی هم خوشبختانه انجام گرفت که گزارش آن را به ما دادند؛ لکن آنچه انجام گرفته است، با آنچه مورد انتظار مردم و مورد انتظار ما است، فاصله زیادی دارد… اقتصاد مقاومتی یک مجموعه است؛ این مجموعه اگر فقط در زیر نام اقتصاد مقاومتی مورد توجه قرار بگیرد، ممکن است چندان منشا اثر نباشد؛ من علاج را در این می‌بینم که به مجموعه این اقدامات، عمل تشکیل کنیم و برای هر نقطه کلیدی و مهمی یک فصلی از زمان را قرار بدهیم، و از مسوولان و افراد شاخص و از آحاد مردم بخواهیم همه همت خود را بر روی آن نقاط کلیدی متمرکز کنند؛ به نظر من علاج این است که این نقطه کلیدی را امسال درست شناسایی کنیم. به اعتقاد من این نقطه کلیدی عبارت است از تولید، تولید داخلی؛ و اشتغال و عمدتاً اشتغال جوانان؛ اینها آن نقاط کلیدی اصلی است. اگر ما توانستیم روی این دو نقطه متمرکز بشویم و کارها را بر این اساس برنامه‌ریزی و دسته‌بندی بکنیم، تصور این است که کار به‌میزان زیادی جلو خواهد رفت و موفقیت‌های چشمگیری و محسوس‌ی پیش خواهد آمد. شعار امسال را «اقتصاد مقاومتی: تولید- اشتغال» قرار می‌دم؛ یعنی اقتصاد مقاومتی عنوان کلی است، به‌د تولید و اشتغال؛ این مجموع نقطه‌ای است که بایستی همه روی آن متمرکز بشوند. مطالعه من و نظایر مردم از مسوولان عزیز و محترم این است که روی این دو نقطه متمرکز بشوند و کارها را برنامه‌ریزی انجام بدهند و آن‌شالله در پایان سال نتایج آن را بتوانند به مردم گزارش کنند.»

منبع: شبکه تحلیگران اقتصاد مقاومتی

صاحب واسطه است و حاجت خواستن از او حاجت خواستن از مستقل مفروض است، علاوه بر اینکه مطلق گرفتن در آیه کریمه مواریدی پیش می‌آورد که شریک نبودن آنها بدیهی است، مانند اینکه مثلاً روزانه به نانوا می‌گوییم آقا در برابر این پول نان بده و از قصاب گوشت و از خادم خود خدمت و از مخدوم خود توجهی مناسب حال و از رفیق خود کاری مربوط به رفاقت می‌طلبیم، زیرا دعا بودن این خواسته‌ها بدیهی است و در صورت شرک بودن مطلق دعای اشکال روشن است و اینکه بعضی‌ها گفته‌اند اینان چون زنده‌اند درخواست را می‌شنوند ولی انبیا و اولیا پس از مرگ از دنیا و دعایی که در آن است غافلند، تنها اشکال لغو بودن این دعاها را دفع می‌کند نه اشکال شرک بودن آنها را بنا به اطلاق دعا در آیه کریمه. علاوه بر این، بطلان این سخن در جواب حجت چهارم خواهد آمد. همچنین در آیه کریمه «یا ایها الذین آمنوا اتقواالله وابتغوا لیه الوسیله وجاهدوا فی سبیله لعلکم تفلحون؛ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از خدا پروا کنید و به او اتوسل و با خود ایمان و در راهش جهاد کنید؛ باشد که رستگار شوید.»(مائده/۳۵) خدای متعال امر به اتخاذ وسیله به سوی خود می‌فرماید و آن را سبب رستگاری معرفی می‌فرماید و نظیر آن روایت نبوی است که رسول اکرم(ص) ایمان و نماز را وسیله خود قرار می‌دهد و روشن است که مراد از وسیله، با تقرب به واسطه ایمان و عبادت است یا خود ایمان و عبادت و بدیهی است ایمان صفتی نفسانی و عبادت حرکتی است انسانی و هرچه باشد غیر خدای متعال است که سببیت آن تصدیق شده در صورتی که بنا به حجت گذشته شرک است و محال است شرک موجب تقرب به خدا باشد.

منبع: علامه سیدمحمدحسین طباطبائی – اسلام و انسان معاصر

که در ادامه و تکمیل سیاست‌های گذشته، بویژه سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و با چنین نگاهی تدوین شده و راهبرد حرکت صحیح اقتصاد کشور به سوی این اهداف عالی است. ابلاغ می‌گردد. لازم است قوای کشور بی‌درنگ و با زمان‌بندی مشخص، اقدام به اجرای آن کنند و با تهیه قوانین و مقررات لازم و تدوین نقشه راه برای عرصه‌های مختلف، زمینه و فرصت مناسب برای نقش‌آفرینی مردم و همه فعالان اقتصادی را در این جهاد مقدس فراهم آورند تا به فضل الهی حماسه اقتصادی ملت بزرگ ایران نیز همچون حماسه سیاسی در برابر چشم جهانیان رخ نماید. از خداوند متعال توفیق همگان را در این امر مهم خواستارم.

■ **تشکیل ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی**

ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی ۲۹ شهریورماه سال ۹۴ تشکیل شد. این ستاد پس از مطالعه رهبر انقلاب در جلسه هیأت دولت به تاریخ ۴ شهریور ۹۴ شکل گرفت. در ابتدا نام این ستاد، «ستاد راهبری و مدیریت متعال و پرهیز از اسراف و تبذیر، هم دستگانه‌های یکی دیگر از الزامات اقتصاد مقاومتی است». همچنین رهبر انقلاب در دیدار جمعی از پژوهشگران و مسوولان شرکتهای دانش‌بنیان در تاریخ ۸ مردادماه سال ۹۱ فرمودند: «ما باید هر کدام نقش خودمان را بشناسیم و آن را ایفا کنیم. یکی از بخش‌های ما، اقتصاد است و خاصیت اقتصاد در یک چنین شرایطی، اقتصاد مقاومتی است؛ یعنی اقتصادی که همراه باشد با مقاومت در مقابل کارشکنی دشمن، خیانت دشمن؛ دشمنانی که ما داریم. به نظر من یکی از بخش‌های مهمی که می‌تواند این اقتصاد مقاومتی را پایدار کند، همین کار شناسست؛ همین شرکت‌های دانش‌بنیان است؛ این یکی از بهترین مظاهر و یکی از مؤثرترین مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی است؛ این را باید دنبال کرد.» هم دانشگاهها، هم دستگانه‌های دولتی، هم آحاد مردمی که خوشبختانه توانایی و استعداد این کار را دارند، چه از لحاظ علمی، چه از لحاظ توانایی‌های مالی، باید تلاش کنند مسوولیت زمان خود و مقطع تاریخی حساس خود را بشناسند و به آن عمل کنند. اینکه ما عرض کردیم «اقتصاد مقاومتی»، این یک شعار نیست؛ این یک واقعیت است». ایشان در دیداری دیگر با دانشجویان در تاریخ ۱۶ مردادماه ۹۱ فرمودند: «اقتصاد مقاومتی یعنی آن اقتصادی که به یک ملت امکان می‌دهد و اجازه می‌دهد حتی در شرایط فشار هم رشد و شکوفایی خودشان را داشته باشند. این یک فکر است، یک مطالعه عمومی است. شما دانشجو هستید، اساتذ هستند؛ اقتصاددان هستید؛ بسیار خب؛ با زبان دانشگاهی، همین ایده اقتصاد مقاومتی را تبیین کنید؛ حدوثش را مشخص کنید؛ یعنی آن خصوصیت که در شرایط فشار، در شرایط تحریم، در شرایط مشکلات اقتصادی فلاق می‌آید و دشمن را می‌تواند تضمین‌کننده رشد و شکوفایی یک کشور باشد.»

■ **ابلاغ سیاست‌های کلان اقتصاد مقاومتی**

بعد از گفتمان‌سازی اقتصاد مقاومتی در سطح کشور، ۲۹ بهمن ماه سال ۹۲، رهبر انقلاب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی را در ۲۴ ماده پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تهیه و به رؤسای قوای سه‌گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ کردند. ایشان در جریان ابلاغ این سیاست‌ها فرمودند: «ایران اسلامی با استعدادهای سرشار معنوی و مادی و ذخایر و منابع غنی و متنوع و زیرساخت‌های گسترده و مهم‌تر از همه، برخوردراری از نیروی انسانی متعهد و کرام‌مد و دارای عزم راسخ برای پیشرفت، اگر از الگوی اقتصادی بومی و علمی برآمده از فرهنگ انقلابی و اسلامی که همان اقتصاد مقاومتی است، پیروی نکند نتنها پر همه مشکلات اقتصادی فلاق می‌آید و دشمن را که با تحمیل یک جنگ اقتصادی تمام عیار در برابر این ملت بزرگ صفارایی کرده، به شکست و عقب‌نشینی وامی‌دارد، بلکه خواهد توانست در جهانی که مخاطرات و بی‌اطمینانی‌های ناشی از تحولات خارج از اختیار، مانند بحران‌های مالی، اقتصادی، سیاسی و… در آن رو به افزایش است، با حفظ دستاوردهای کشور در زمینه‌های مختلف و تداوم پیشرفت و تحقق آرمان‌ها و اصول قانون اساسی و سند چشم‌انداز ۲۰ ساله، اقتصاد متکی به دانش و فناوری، عدالت‌بنیان، درون‌زا و برون‌گرا، پویا و پیشرو را محقق سازد و الگوی الهام‌بخش از نظام اقتصادی اسلام را عینیت بخشد. اکنون با مباحه لازم و پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

تقارن نخستین همایش اقتصادی مقاومتی با مذاکرات هسته‌ای

و حضور مسوولان وقت کشور در آن، بازتاب بسیار گسترده‌ای در رسانه‌ها داشت به طوری که تا چند روز تمام رسانه‌های داخلی و خارجی به پوشش اخبار این همایش و تحلیل آن می‌پرداختند. همچنین قسمت‌های مهمی از همایش به صورت زنده از شبکه خبر و پرس‌تی‌وی پخش شد. بعداز همایش نیز در بخش‌های مختلف خبری صاوسیما، گزارش برگزاری آن انتشار یافت. برخی از خبرگزاری‌ها و رسانه‌های خارجی از جمله رسانه دولتی انگلیس (بی‌بی‌سی) نیز به بازتاب و ارائه تحلیل‌های خود از برگزرای این همایش پرداختند و این اقدام جمهوری اسلامی ایران را که هم‌زمان با مذاکرات هسته‌ای و تشدید تحریم‌ها بود، اقدامی هوشمندانه در جهت تقویت اقتصاد برای مقابله با غرب توصیف کردند.

■ **جریان‌سازی گفتمان اقتصاد مقاومتی در سطح کشور**

پس از برگزاری نخستین همایش اقتصاد مقاومتی و بازتاب رسانه‌ای گسترده آن و همچنین ارائه گزارشی از خروجی‌های آن خدمت رهبر انقلاب، مومی در زمینه اقتصاد مقاومتی در کشور به راه افتاد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای نیز در دیدارهایی که پس از آن همایش با مسوولان نظام و فعالان اقتصادی و صنعتی و دانشجویان داشتند، ضمن تبیین ابعاد اقتصاد مقاومتی، تلاش برای پیاده‌سازی سیاست‌های مرتبط با آن را طو برجدی از ایشان مطالبه کردند؛ برای

پاسخی به یک شبهه‌افکنی اعتقادی وهابیت

آیا توسل به انبیا و اولیا شرک است؟

طبق هدایت فطرت انسانی، قانون علیت و معلولیت را قانونی عمومی و استثنائپذیر می‌دانیم، هر پدیده و حادثه‌ای که مسبوق به عدم است وجودش از خودش نیست، بلکه علتی بالا سر خود می‌خواهد و همچنین علت آنها و علت علت آن و همه علل (بنابر بطلان دور و تسلسل و وجوه دیگر عقلی) منتهی می‌شود به یک علت «واجب الوجود» که خدای متعال است و در نتیجه؛ عالم، عالم اسباب است و علت مستقل در تأثیر، برای همه موجودات، خدای متعال است و علت دیگر که میان خدا و یک «معلول امکانی» قرار گرفته‌اند واسطه‌اند که فعل و اثر آنها بعینسه فعل و اثر خداست، واسطه بودن چیزی در رسیدن فیض وجود به معلول غیر از شرک و استقلال در تأثیر است و مثل استثنای یک فعل به واسطه و ذی‌واسطه مثل انسان است که قلمی به دست گرفته چیزی می‌نویسد، در این فرض قلم می‌نویسد و دست می‌نویسد و انسان می‌نویسد، هر سه چیز صحیح است در حالی که نوشتن، یک فعل بیشتر نیست و به سه موضوع نسبت داده می‌شود ولی نویسنده مستقل در تأثیر، «نسان» است و دست و قلم واسطه‌اند نه شریک و در مثال آتش و سوزانیدن آن، خداوند آتش سوزاننده خلق فرموده نه آتش را جدا و احتراق را جدا؛ یعنی احتراق را از راه آتش خلق فرموده نه مستقلا و به تنهایی. بنابر آنچه گذشت، علیت و معلولیت که در میان موجودات امکانی هست، با استقلال خدای متعال و وحدانیتش در صنع و ایجاد، هیچ‌گونه منافاتی ندارد،